

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย

The Teacher Development Program on Learning Management for the Learners Centred
in the School under the Department of Local Administration in Nongkai Province

ธนสวรรค์ ฤาษี¹ และ ชรินทร์ นามวรรณ²

Thanasawan Thaboot¹ and Thrarintorn Namwan²

Received : 11 ส.ค. 2561

Revised : 1 ต.ค. 2561

Accepted : 2 ต.ค. 2561

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และวิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 12 คน และครู จำนวน 128 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ผลการวิจัยพบว่า

1) การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 4 องค์ประกอบ 2) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และวิธีการในการพัฒนาครูมากที่สุด ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 6 วิธี และการประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ : โปรแกรมพัฒนาครู, การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, วิธีการพัฒนา

Abstract

This research aimed to : 1) study the components of teacher development in learning management that focus on learners. 2) study current condition Desirable conditions and ways to develop teacher-centered learning management. 3) teacher develop the program for teachers on learning management that focuses on learners. The sample consisted of 12 academic supervisors and 128 teachers selected through the Krejcie and Morgan sample size table. The 5 point rating scale questionnaire, an evaluation form, and feasibility. Statistics used in data analysis were percentage, standard deviation And PNI Modified. The research found that;

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อีเมล: thanasawanying@gmail.com

² อาจารย์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's Degree, Educational Administration and Development, Faculty of Education, Mahasarakham university,
Email: thanasawanying@gmail.com

² Lecturer of Educational Administration and Development, Mahasarakham university

1) The teacher development program on learning management had 4 components. 2) The present desirable and how to develop the most teachers condition design of student-centered learning is important. And 3) The teacher development program on learning management. Consisted of 6 methods. The assessment of teacher development programs in student-centered learning management. It is overde appropriate at the highest level and the possibility of the program is at the highest level as well.

Keywords : Teacher Development Programs, learning management of student-centered, Development methods

บทนำ

การศึกษาเปรียบเสมือนเป็นหัวใจของชาติ เป็นการสร้างและพัฒนาคนเพื่ออนาคตของประเทศ นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องผลักดันเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนอย่างยั่งยืน นโยบายในการพัฒนาการศึกษาไทยจะได้เห็นหน้าประเทศไทยเข้าสู่ยุคการศึกษาไทย 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559 : ก)

การจัดการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้แนวคิดทางการศึกษาของ John Dewey ซึ่งเป็นต้นคิดในเรื่องการเรียนรู้ โดยการกระทำ (Learning by Doing) โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจัดทำ ดังนั้นผู้เรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนเพราะบทบาทในการเรียนส่วนใหญ่จะอยู่ที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกซึ่งศักยภาพหรือความรู้ความสามารถของตน ด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by Doing) (วีระเดช เชื้อนาม, 2545 : 3)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังประสบปัญหาหลายประการ จากรายงานการวิจัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 : 65-66) คือ ปัญหาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากครูส่วนมากสอนไม่ตรงเอก มีการอบรม สัมมนาเรื่องการจัดการเรียนรู้น้อย ครูมีชั่วโมงสอนมากและมีการปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายพิเศษนอกเหนือจากการปฏิบัติการสอนมากเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อในระบบการเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง นักเรียนต้องนั่งเรียนกับครูที่ยืนสอนบนกระดานอย่างเดียว ประกอบกับผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมเป็นแบบแผน หรือโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ Houle (1996 : 74); Caffarella (2002 : 44); Styles (1990 : 52); Knowles (1980 : 63); (สุวิมล ว่องวานิช, 2544 : 55) และรายงานการวิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาครูพบว่าโปรแกรมการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เข้าร่วมโปรแกรมนั้น มีความรู้ความสามารถมีเจตคติที่ดี มีทักษะการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น ส่งผลให้การสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สุวิมล ว่องวานิช, 2544 : 55)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และความต้องการของชุมชน สังคมตลอดจนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป อันจะส่งผลต่อการบริหารงานในยุคปฏิรูปการศึกษา ส่งผลต่อผู้เรียนเป็นสำคัญและบุคลากรครู ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และวิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูหัวหน้างานวิชาการ และครู โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย จำนวน 224 คน จาก 12 โรงเรียน ประกอบด้วย ครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 12 คน และครูโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย จำนวน 212 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูหัวหน้างานวิชาการ และครู โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย จำนวน 140 คน จาก 12 โรงเรียน ประกอบด้วย ครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 12 คน และครูโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย จำนวน 128 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2558 : 43)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมิน องค์ประกอบของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นแบบประเมิน (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ

2.2 แบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคายโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Congruence) หรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามอยู่ระหว่าง .60-1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย จากนั้นทำการหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach'Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ .847 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .863

2.3 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย เป็นแบบประเมิน (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งระยะออกเป็น 3 ระยะตามความมุ่งหมาย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบแล้วพบว่า มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง 2) การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน 3) การออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ผู้วิจัยจึงดำเนินการประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ เดินทางไปประเมินด้วยตนเอง โดยใช้แบบประเมิน ตลอดจนประสานผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์เพื่อขอรับแบบประเมินคืน ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบองค์ประกอบ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหาร สถานศึกษา ศึกษาในเทศก์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติสำหรับการประเมินไว้ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ วิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยที่ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งมีการติดต่อเป็นการส่วนตัวถึงผู้ประสานงานการเก็บข้อมูล ประชากร ที่สังกัดในสถานศึกษา และใช้วิธีคำนวณตามอัตราส่วน เพื่อสุ่มครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมวิธีการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม วิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด หนองคาย ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานกับผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยตนเอง แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าด้วยวิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการประเมินองค์ประกอบ ระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการประเมินโปรแกรมพัฒนาครูสำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน (S.D.)

สรุปผล

การศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบแล้วพบว่า มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การจัด การเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง 2) การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถ ของผู้เรียน 3) การออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ผู้วิจัยจึงดำเนินการ ประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ เดินทางไปประเมินด้วยตนเอง โดยใช้แบบประเมิน ตลอดจนประสานผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์ เพื่อขอรับแบบประเมินคืน ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบองค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยหาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสม ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง	4.45	0.45	มาก
2. การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน	4.56	0.38	มากที่สุด
3. การออกแบบการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.95	0.11	มากที่สุด
4. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4.52	0.39	มากที่สุด
โดยรวม	4.62	0.31	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ผลการยืนยันองค์ประกอบการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยรวมพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$)

2. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ วิธีการพัฒนา และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น (PNI) ในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย

องค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _(Modified)	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. การจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง	3.72	0.46	มาก	4.71	0.31	มากที่สุด	0.266	1
2. การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน	3.85	0.65	มาก	4.63	0.33	มากที่สุด	0.203	2
3. การออกแบบการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.90	0.69	มาก	4.66	0.30	มากที่สุด	0.195	3
4. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	3.86	0.57	มาก	4.60	0.26	มากที่สุด	0.192	4
รวม	3.83	0.46	มาก	4.65	0.18	มากที่สุด	0.214	1

จากตาราง 2 พบว่า สภาพปัจจุบัน ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ลำดับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ค่า $D = 3.83$ ค่า $I = 4.65$ และ ค่า $PNI = 0.214$ โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง 2) การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน 3) การออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

3. การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย

ส่วนประกอบของโปรแกรม	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. กลุ่มเป้าหมาย	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. เนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. วิธีดำเนินการ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. การประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.73	0.19	มากที่สุด	4.77	0.22	มากที่สุด

จากตาราง 3 ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินโปรแกรม เห็นว่าความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และความเป็นไปได้ของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านเนื้อหา ด้านการประเมินผล และด้านกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับมาก คือ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านวิธีดำเนินการ และด้านหลักการ ตามลำดับ

สรุปผล

1. องค์ประกอบของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย พบว่ามี 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการ 2) การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน 3) การออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$)

2. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การจัดการการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง การออกแบบการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงวิธีการในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย เรียงลำดับจากที่ต้องการใช้วิธีการพัฒนาสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ การอบรม และการศึกษาดูงาน

3. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดหนองคาย มีส่วนประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กลุ่มเป้าหมาย 4) เนื้อหา 5) การดำเนินการ 6) การประเมิน ผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาครู โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) และความเป็นไปได้ของโปรแกรม อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.77$)

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย มีข้อค้นพบที่น่าสนใจเห็นควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. องค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมี 4 องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง, การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน, การออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศในปี 2556 เป็นปีแห่งการรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษา และได้กำหนดเป้าหมาย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษ ที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 42) เนื่องจากระบบการศึกษาของประเทศไทยภายหลังการปฏิรูปการศึกษา ได้เริ่มให้ ความสำคัญของการศึกษา เพื่อพัฒนาการคิด เริ่มส่งเสริมการคิดให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง โดยเน้นการจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 5) ตลอดจนกำหนดเป็นคุณลักษณะของ ผู้เรียนที่พึงประสงค์ และกำหนดเป็นสมรรถนะผู้เรียน ด้านความสามารถในการคิด ที่ว่าผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 43) อีกทั้งยังสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ยังต้องเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อและแหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งส่งเสริม การดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต กระบวนการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นการแสดงความคิดเห็น การฝึกให้ผู้เรียนได้มองกว้าง และมองไกล มีความเข้าใจในระดับมหภาคและสามารถวิเคราะห์แยกแยะได้ในระดับจุลภาค ยิ่งไปกว่านั้นครูให้ผู้เรียนเข้าใจว่า ความรู้ไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในเฉพาะหนังสือหรือในชั้นเรียนเพียงเท่านั้น ดังนั้นครูควรเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิต สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียน เป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องได้รับโอกาสในการเรียนรู้จากการได้ปฏิบัติจริง ลงมือทำจริงด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีหน้าที่ สร้างความกระตือรือร้นและแรงจูงใจในการเรียนรู้ คอยกระตุ้น แนะนำในสิ่งที่นักเรียนสงสัย ต้องสร้างความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

พร้อมกันนั้นก็ฝึกฝนผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตร อันได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (วิชัย ต้นศิริ, 2541 : 115) นอกจากนั้นจากที่กล่าวมาแล้วการปฏิรูปการศึกษาจะต้องปรับรูปแบบของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาครู รูปแบบและวิธีการในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งปัญญา และการเรียนรู้ โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาและต่อสูชีวิตร ซึ่งกระบวนการคิด การจัดการและการประยุกต์ ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนบทบาททำหน้าที่ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น และรักการเรียนรู้ (วรรณจริย มั่งสิงห์, 2541 : 56) มีประเด็นนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง พบว่าครูในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย มีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรกพบว่า คือในสถานศึกษาของท่าน ครูได้มีการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากคือ ในสถานศึกษาของท่าน ครูได้มีการเรียนรู้การทำงานเป็นรายบุคคล ในสถานศึกษาของท่าน ครูได้มีการเรียนรู้งานด้วยการคิด วิเคราะห์ และในสถานศึกษาของท่าน ครูได้มีการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการทำงานกลุ่ม

1.2 การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียนพบว่า ครูในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย มีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ในสถานศึกษาของท่านครูได้มีการจัดการเรียนรู้ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และในสถานศึกษาของท่านครูได้มีการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และร่วมมือกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับมาก คือ ในสถานศึกษาของท่าน ครูได้มีการจัดการเรียนรู้จากการคิดและลงมือปฏิบัติจริง ในสถานศึกษาของท่าน ครูได้มีการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมหรือบูรณาการ และในสถานศึกษาของท่าน ครูได้มีการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

1.3 การออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพบว่า ครูสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย มีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

1.4 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงพบว่า ครูสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย มีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ในสถานศึกษาของท่านครูได้มีการตรวจและนำผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ และในสถานศึกษาของท่าน ครูได้มีการประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก คือ ในสถานศึกษาของท่านครูได้มีการกำหนดจุดประสงค์ในการวัดและประเมินผลการเรียน และในสถานศึกษาของท่านครูได้มีการเลือกและสร้างเครื่องมือในการวัดผลการเรียนรู้ และในสถานศึกษาของท่านครูได้มีการนำเครื่องมือไปทำการสอบวัดผู้เรียน

2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และวิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย พบว่า สภาพปัจจุบัน ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยให้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วยพัฒนาคุณภาพคนไทย ยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร

สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่าสามารถดึงดูด คนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับ ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน และมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะครู เป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา ของรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 62)

การจัดการเรียนรู้ต้องเน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม สร้างองค์ความรู้ ได้ด้วยตนเอง ครูจึงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550 : 89)

ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ประกอบไปด้วย

3. วิธีการพัฒนา เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ การอบรม และการศึกษาดูงาน เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้เกิดองค์ความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการที่จะนำพาครูในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง โดยพัฒนาครู ให้มีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถนำพาองค์การสู่ความสำเร็จ Megginson (1972 : 345-348) วิธีการพัฒนา ประกอบด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดประชุมสัมมนา การจัดพัฒนาจิต การจัดฝึกปฏิบัติงาน การบรรยาย การวิเคราะห์ กรณีตัวอย่าง การจัดอภิปรายในห้อง การแสดงบทบาทสมมติ McCauley. (1986 : 151) ประกอบไปด้วย การศึกษา เพื่อจัดการ และการฝึกอบรมเพื่อจัดการ DuBrin (2004 : 467-475) ประกอบไปด้วย การศึกษาประสบการณ์ Anderson (2010 : 213-217) ประกอบไปด้วย การฝึกอบรมเชิงรุกการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ และการสร้างกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง (เชษฐา คล้าคล่อง, 2557 : 118) ประกอบไปด้วย การสร้างองค์ความรู้จากวิทยากร เอกสารและวีดิทัศน์ การแสดงบทบาทสมมติ กรณีศึกษา การเล่นเกม การฝึกปฏิบัติจริง การศึกษาดูงาน การทำกิจกรรมเดี่ยวหรือกิจกรรมกลุ่ม การสรุปและอภิปรายผล (พิมพ์ภา จันทไชย, 2558 : 56) ประกอบไปด้วย การศึกษาดูงานด้วยตนเอง การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ (กาญจนา จันทะโยธา, 2560 : 106-108) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าวิธีการพัฒนาครู คือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การฝึกอบรม การสอนแนะ และการเป็นที่เลี้ยง การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (เชษฐา คำคล่อง, 2557 : 188) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้าง ภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าใช้วิธีการเสริมสร้าง การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ ร่วมกันโดยการทำงานกลุ่มและการเน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (ศักดิ์ดา คำใส, 2557 : 188) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าวิธีการเสริมสร้าง คือ การศึกษาดูงานเอง การประชุมชี้แจง การอบรม การปฏิบัติจริง

4. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมิน สำหรับเนื้อหา มี 4 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่าง บุคคลและพัฒนาการทางสมอง โมดูล 2 การจัดการการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน โมดูล 3 การออกแบบการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โมดูล 4 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง วิธีการพัฒนาประกอบด้วย 6 วิธีการ ได้แก่ การอบรม

การสัมมนา การเรียนรู้จากการปฏิบัติ การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การศึกษาจากเอกสารตำรา เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนารู้สึกเกิดความรู้อย่างแท้จริงและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก โปรแกรมเป็นชุดกิจกรรมที่เป็นแนวทางในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีการวางแผนไว้เป็นอย่างดีเป็นระบบ มีขั้นตอนในการพัฒนาที่ออกแบบมาจากการนำเอาองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับหลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร หรือรูปแบบในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (เจนจิรา คงสุข, 2540 : 96) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบโปรแกรมประกอบด้วย หลักการ ความหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหาและวิธีดำเนินการ (สุวิทย์ ยอดสละ, 2557 : 11) สรุปกรอบแนวคิดองค์ประกอบของโปรแกรม คือ ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรม รูปแบบและวิธีการพัฒนา โครงสร้างของโปรแกรม เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม และการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (เชษฐา คำคล่อง, 2557 : 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าองค์ประกอบของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบไปด้วย หลักการและความสำคัญ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและเครื่องมือการพัฒนา และการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (ศักดิ์ดา คำใส, 2557 : 80) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าองค์ประกอบของโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบทั้งหมด 5 ส่วน ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมินผลโปรแกรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูควรพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากครูเป็นหัวใจหลักที่จะนำพานักเรียนให้พัฒนา ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้ หลักการ วิธีการ และองค์ความรู้ใหม่ ๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาตนเองและพัฒนาสถานศึกษา พร้อมทั้งนำมาใช้ในงานเพื่อค้นหาความรู้ สร้างความรู้ใหม่ในวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาสถานศึกษา ตลอดจนการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้สูงขึ้น และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

1.2 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ควรนำรูปแบบการพัฒนาที่หลากหลายมาผสมผสานและบูรณาการ แล้วนำมาใช้ในการพัฒนาครูสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย เช่น รูปแบบการอบรม รูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ รูปแบบการสัมมนา รูปแบบการเรียนรู้จากการปฏิบัติ รูปแบบการศึกษาดูงาน และรูปแบบการศึกษาจากเอกสารตำรา เป็นต้น

1.3 สำหรับการนำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการพัฒนาครูในสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ ควรพิจารณาบริบทควบคู่ไปกับ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับการศึกษาต่าง ๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับมหาวิทยาลัย เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษา วิจัยและพัฒนาแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรูปแบบอื่น ๆ โดยมีวิธีการพัฒนาครูที่หลากหลาย

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยโมเดลเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งเชิงระบบและเชิงรูปแบบ เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แก่ผู้เข้ารับการพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). การเสวนาการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน : ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). ตัวบ่งชี้การบริหารฐานโรงเรียน. กรุงเทพฯ : 21st Century.
- กาญจนา จันทะโยธา. (2560). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจนจิรา คงสุข. (2540). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กวัยอนุบาลด้วยรูปแบบการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชษฐา คำคลอง. (2557). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- พิมพ์ิกา จันทไทย. (2558). การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนเทศบาล. ดุษฎีนิพนธ์. ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศักดิ์ดา คำโส. (2557). การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจทีมงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณจริย มั่งสิงห์. (2541). เอกสารประกอบการสอนวิชาการเรียนรู้โมติทางวิทยาศาสตร์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีระเดช เชื้อนาม. (2545). การสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางบ่งบพร่องจริงหรือ. วารสารวิชาการ, 12, 27-30.
- วิชัย ต้นศิริ. (2541). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคตแนวคิดสำคัญของการปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ ยอดสละ. (2557). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล วองวานิช. (2544). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปรายงานผลการศึกษากการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2542-2551)*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานผลการศึกษากการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.
- เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. *วารสารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 18(2), 1-10.
- Anderson, R.E.(2010). *Multivariate Data Analysis*. 7thed. New Jersey : Pearson Education, Inc.
- Caffarella, R. (2002). *Planning : Programs for Adult Learners : A Practical Guide for Educations Trainers And Staff Developers*. San Francisco: Jossey-Bass.
- DuBrin, A.J. (2004). *Leadership Research Finding, Practice, and Skill*. New York: Houghton Mifflin.
- Houle, C. (1996). *The Design of Education*. Sanfrancisco: Jossey-Bass,
- Knowles, M. (1980). *The Modern Practice of Adult Education : What is Andragogy*. Chicago: Follet.
- McCauley, R.N. (1986). *Intertheoretic Relations and the Future of Psychology,*” *Philosophy of Science*, 53(1), 179-99.
- Megginson, L.C. (1972). *Personal A Behavioral Approach to Administration*. Irwin: Homewood, Illinois.
- Styles, E. (1990). *Helping Teachers Learn : Principle Leadership for Adult Growth and Development*. Thousand Oaks, CA: CorwinPress.